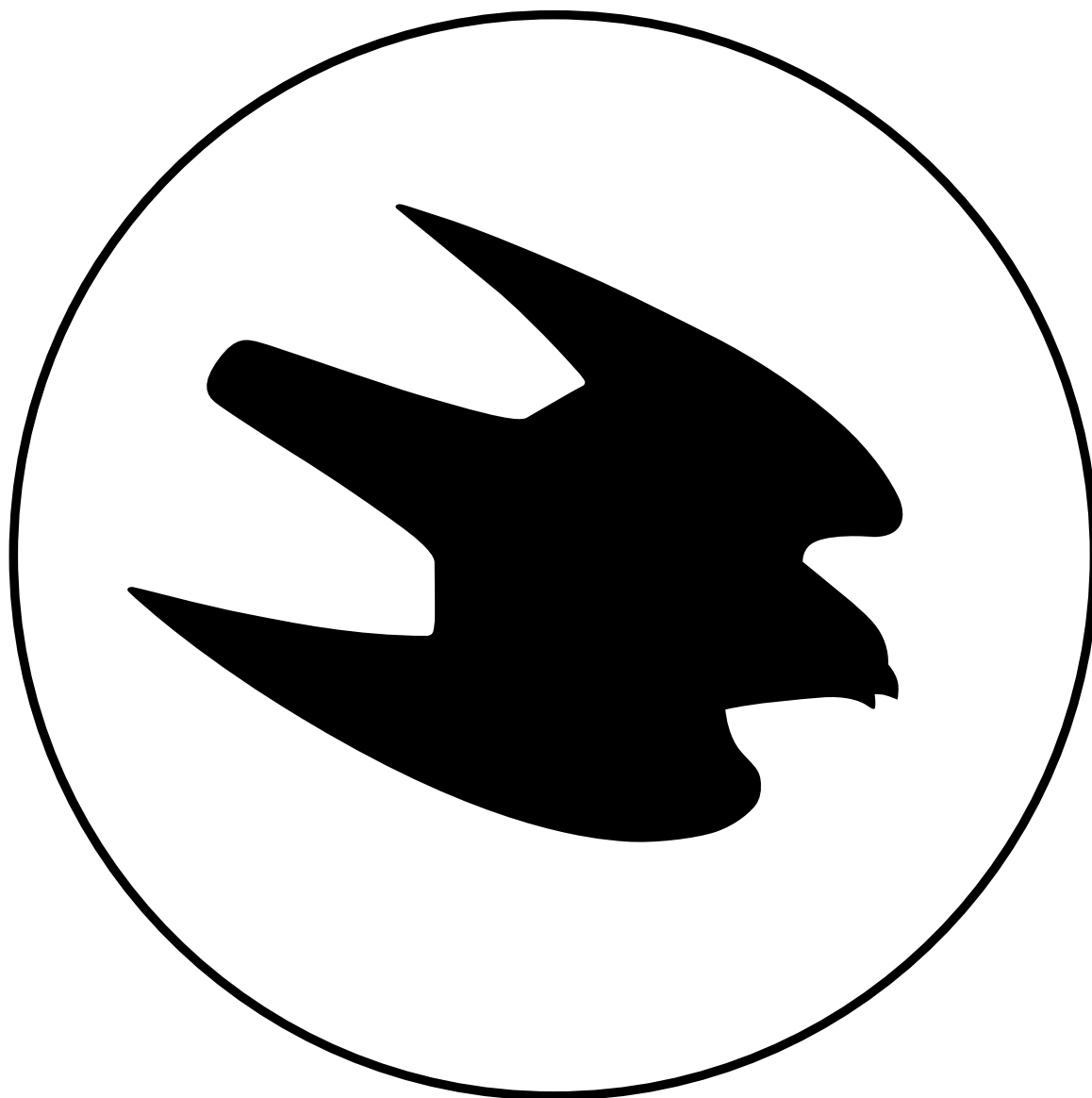


Naturskyddsföreningen | Bra Miljöval

# Kemiska produkter

Kriterier 2018:1



# Bra Miljöval

## Bra Miljöval

# Naturskyddsföreningens miljömärkning

Naturskyddsföreningen är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening utan vinstintressen. Omsorgen om miljön och människors hälsa är vår drivkraft. Vi har bidragit till att säl, havsörn och pilgrimsfalk inte längre är utrotningshotade i Sverige. Vi värnar om den biologiska mångfalden och arbetar för att stoppa klimatförändringar, försurning, övergödning, spridningen av skadliga kemikalier och mycket annat.

Men det räcker inte att skydda naturen i reservat eller stoppa enskilda förorenare. Den totala miljöbelastningen måste minska. Företag som miljöanpassar sin produktion och sina produkter är mycket viktiga i det arbetet.

Bra Miljöval är Naturskyddsföreningens eget miljömärke och ett av våra verktyg för att driva utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Bra Miljöval ställer höga miljökrav på de produkter och tjänster som får märkas.

Bra Miljöval är en så kallad typ I-märkning. Det vill säga en tredjepartsmärkning som är oberoende i förhållande till inblandade parter. Bra Miljöval är medlem i GEN (Global Ecolabelling Network) som är ett internationellt nätverk av miljömärkarorganisationer. För att säkerställa att Bra Miljöval uppfyller kraven på ett kvalitetssäkrat system har miljömärkningen granskats enligt GENICES (Global Ecolabelling Network's Internationally Coordinated Ecolabelling System).

Tack vare Bra Miljöval har hundratals produkter gjorts om och miljöanpassats. Märkningen har lett till konkreta resultat. Till exempel har Bra Miljöval bidragit till att fosfater fasats ut och förbjudits i tvättmedel inom EU. Bra Miljöval Livsmedelsbutik drev fram de första miljömärkta, ej kvicksilverbaserade, knappcells batterierna och fick producenter av självspelande vykort att byta till sådana för hela svenska marknaden. Märkningen uppmuntrar också till minskad nykonsumtion t.ex. genom att märka Second handkläder och kläder som är redesignade.

Ett annat exempel är att el märkt med Bra Miljöval har ställt krav på vattenflödet genom vattenkraftverk och därmed gynnat växter och djur i älvsträckorna. Märkningen bidrar också till att det utförs åtgärder för energieffektivisering och för att bygga omlöp för fisk runt vattenkraftverk. Bra Miljöval hjälper också konsumenter att välja de transportslag som har lägst miljöpåverkan. I kriterierna för försäkringar ställer Bra Miljöval bland annat miljökrav på licenstagarnas kapitalförvaltning.

I konsumenternas ögon är märkningen Bra Miljöval en trovärdig signal. För licenstagaren ger märkningen konkurrensfördelar.



Bra Miljöval

Läs mer om Bra Miljöval och ladda ner kriterier på [www.bramiljoval.se](http://www.bramiljoval.se)

Information in English, see [www.bramiljoval.se](http://www.bramiljoval.se)

På Grön Guide kan man få andra miljötips [www.naturskyddsforeningen.se/gron-guide](http://www.naturskyddsforeningen.se/gron-guide)

För ytterligare information kontakta Naturskyddsföreningen, Första Långgatan 28 B, 413 27 Göteborg,

e-post: [gbg@naturskyddsforeningen.se](mailto:gbg@naturskyddsforeningen.se)

## Innehåll

Förord	4
Syfte	4
Kriteriernas omfattning	5
1 Generella krav	7
2 Tensider	12
3 Komplexbildare	13
4 Lösningsmedel	14
5 Konserveringsmedel	15
6 Förtjockningsmedel och lösningsförmedlare	17
7 Blekande ämnen	18
8 Syror	19
9 Färg	20
10 Parfym	21
11 Biologiska ämnen	22
12 Enzymer	23
13 Slipmedel	23
14 Övriga tillsatser	24
15 Mikroorganismer	25
16 Vattenhalt	26
17 Dosering och användarinformation	27
18 Material i våtservetter	31
19 Förpackningar	34
Bilaga 1: Hormonstörande ämnen	36
Bilaga 2: Säkerhetsfaktor	38
Bilaga 3: Testmetoder, material i våtservetter	39

## Förord

Kriterierna för Bra Miljöval Kemiska produkter är ett av Naturskyddsföreningens verktyg för att driva på utvecklingen mot ett hållbart samhälle.

För att nå det av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålet Giffri miljö krävs kraftfulla åtgärder, både nationellt och internationellt. Utöver politiska beslut behövs innovativa miljömedvetna företag och konsumenter som gör aktiva val. Miljömärkningen Bra Miljöval vägleder konsumenter och inköpare till de miljömässigt bästa valen. På så vis kan märkningen bidra till att målet om en Giffri miljö uppnås.

Ambitionen med märkningen är att minska användningen av miljö- och hälsofarliga ämnen och uppmuntra substitution till bättre alternativ. Naturskyddsföreningens miljögiftspolicy har legat till grund för kriteriernas utformning. Som en följd av detta tillåts exempelvis inte ämnen som misstänks orsaka cancer eller störa fortplantningen. Ingående kemikalier ska ha en låg giftighet i vattenmiljön och uppfylla hårda krav på nedbrytbarhet. Vidare ställs strikta krav på hormonstörande och allergiframkallande ämnen. I några fall har grupper av strukturellt likartade ämnen förbjudits, t.ex. ftalater och cykliska siloxaner. Märkningen är avsedd att gynna utfasning av farliga ämnen, oberoende av vilka produkter de ingår i. Kriterierna möjliggör därför märkning av ett brett spektrum av kemiska produkter.

De krav som ställs på produkternas förpackningar är avsedda att minimera produkternas klimatpåverkan och gynna ett effektivt resursutnyttjande. I syfte att minimera produkternas miljöpåverkan ställs även krav på användarinformation och dosering. Därutöver ska licenstagaren ha en policy för att öka andelen förnybar råvara.

Kriterierna har tagits fram för att kunna vara direkt tillämpliga i offentlig upphandling, genom hänvisning till märket.

Kriterierna för Bra Miljöval Kemiska produkter är fastställda av Naturskyddsföreningens generalsekreterare. Ett flertal licenstagare, personer och företag har delat med sig av värdefull kunskap och synpunkter och tackas härmed.

*Eva Eiderström*

**Chef för Bra Miljöval**

## Syfte

- Att minimera kemiska produkters påverkan på miljö och hälsa
- Att gynna utfasning av miljö- och hälsofarliga ämnen, samt uppmuntra substitution till bättre alternativ
- Att göra det enkelt för konsumenter att välja produkter som är så skonsamma som möjligt för människor och miljö
- Att erbjuda offentliga upphandlare ett redskap för att enkelt kunna ställa relevanta miljö- och hälsokrav på kemiska produkter

## Kriteriernas omfattning

Kriterierna gäller från 2018-03-01 tills nästa reviderade kriterier träder i kraft, tidigast 2021-03-01.

De flesta kemiska produkter kan märkas enligt dessa kriterier för Bra Miljöval. Kriterierna är öppna för såväl konsumentprodukter som produkter avsedda för professionella användare. Kriterierna omfattar även mikroorganismbaserade produkter. Kriterierna omfattar däremot inte kosmetiska produkter, som istället är märkningsbara enligt Bra Miljöval Kosmetika. På motsvarande vis kan bränsleprodukter inte märkas enligt kriterierna, utan dessa omfattas av Bra Miljöval Biobränslen. Naturskyddsföreningen förbehåller sig även rätten att inte märka produktgrupper som står i strid med föreningens arbete och policy.

Kriterierna ställer krav på samtliga ingående ingredienser. Dessutom ställs krav på produktens förpackning, samt dosering och användarinformation. De generella kraven, krav 1.1 - 1.30, gäller samtliga ingredienser och den slutliga produkten. För varje ingrediens ställs dessutom ytterligare krav, beroende på dess funktion i produkten. Vissa ingredienser, såsom lösningsmedel och parfym, har egna avsnitt i kriteriedokumentet. Övriga ingredienser ska uppfylla kraven för Övriga tillsatser, krav 14.1 - 14.10. I de fall det har ansetts motiverat att ställa hårdare krav eller medge lättnader, för specifika produktgrupper, inkluderar kriterierna sådana. De produktgrupper där det ställs produktspecifika krav anges nedan.

### Definitioner av produktgrupper

<b>Allrengöringsmedel:</b>	Produkter som används vid regelbunden rengöring av golv, väggar, inredning, kök, trapphus, m.m.
<b>Badrums- och sanitetsrengöringsmedel</b>	Produkter som används vid regelbunden rengöring av toalettstolar, sanitetsporcelain, badrumskakel, duschkabiner m.m.
<b>Blekmedel:</b>	Produkter som tar bort fläckar eller missfärgningar genom blekning.
<b>Fläckborttagningsmedel:</b>	Produkter som tar bort fläckar eller missfärgningar på textilier.
<b>Grovrengöringsmedel:</b>	Produkter som används vid rengöring av grovt smutsade ytor. Produkter särskilt avsedda för storkök och livsmedelsindustri omfattas inte av definitionen.
<b>Handdiskmedel:</b>	Produkter som används vid handdiskning av porcelin, glas, köksutrustning m.m.
<b>Impregneringsmedel för textil och läder:</b>	Produkter i sprayform som används för att skydda produkter i textil eller läder mot smuts och väta.

<b>Maskindiskmedel:</b>	Produkter som används vid maskindiskning. Torkmedel som används vid maskindiskning omfattas inte av definitionen utan räknas som en egen produktgrupp.
<b>Mikroorganismbaserade produkter:</b>	Produkter med avsiktligt tillsatta mikroorganismer. .
<b>Sköljmedel:</b>	Produkter som tillsätts textilier för att göra dessa mjukare och för att minska eventuella statiska egenskaper.
<b>Såpor:</b>	Produkter baserade på förtvålade vegetabiliska oljor.
<b>Tvättmedel:</b>	Produkter som används vid hand- och maskintvätt av textil.

# 1 Generella krav

- 1.1** Samtliga tillsatta ingredienser ska redovisas i receptet. Detta krav gäller även syntesrester, reaktionsprodukter och spårämnen som ingår i en högre halt än 0,01 vikt %. I de fall en ingrediens består av en blandning ska samtliga kemiska ämnen i blandningen anges och respektive ämne uppfylla kraven.

Med ingrediens avses ett rent kemiskt ämne eller en blandning av flera kemiska ämnen.

## Krav på produkten

- 1.2** Produkten får inte innehålla bly, kadmium, kobolt, krom, kvicksilver, kokosfettsyradietanolamid, organiska halogenföreningar (t.ex. perfluorerade och polyfluorerade ämnen), ftalater, parabener, cykliska siloxaner eller de hormonstörande ämnen som anges i Bilaga 1: Hormonstörande ämnen.
- 1.3** Produkten får inte innehålla nanomaterial. Undantag för enskilda nanomaterial kan medges om oberoende part utvärderat den specifika användningen och funnit att den är säker för hälsa och miljö. Exempel på oberoende parter är kommittéerna Scientific Committee on Consumer Safety (SCCS) och Scientific Committee on Health, Environment and Emerging Risks (SCHEER).
- 1.4** Produkten får inte innehålla mikroplaster.
- 1.5** Produkten får inte innehålla ämnen som uppfyller kriterierna för PBT-ämnen eller vPvB -ämnen enligt bilaga XIII till REACH-förordningen (EG) nr 1907/2006, eller ämnen som är upptagna på Kandidatförteckningen, <http://echa.europa.eu/sv/candidate-list-table>.
- 1.6** Produkten får inte innehålla något av de allergiframkallande ämnen/ extrakt som anges i nedanstående tabell.

Med nanomaterial avses ett naturligt, oavsiktligt bildat eller avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregat eller agglomerat och där minst 1 % av partiklarna i antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1-100 nm.

Med mikroplaster avses plastpartiklar i fast form som är olösliga i vatten, mindre än 5 mm i minst en dimension, samt ej lättnedbrytbara enligt OECD 301, OECD 310 eller motsvarande test.

Namn (enligt SCCS/1459/11)	CAS-nummer
Hydroxyisohexyl 3-Cyclohexene Carboxaldehyde	31906-04-4, 51414-25-6
Atranol	526-37-4
Chloroatranol	57074-21-2
<i>Evernia furfuracea</i> Extract	90028-67-4
<i>Evernia prunastri</i> Extract	90028-68-5

- 1.7** Fosforinnehållande ingredienser får inte avsiktligt tillsättas produkten.
- 1.8** Kväve får ingå med högst 1 vikt % i produkten.

- 1.9** Produkten får inte vara akuttoxisk med klassificering:  
 H300, Dödligt vid förtäring  
 H310, Dödligt vid hudkontakt  
 H330, Dödligt vid inandning  
 H301, Giftigt vid förtäring  
 H311, Giftigt vid hudkontakt  
 H331, Giftigt vid inandning
- 1.10** Produkten får inte vara aspirationstoxisk med klassificering:  
 H304, Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ned i luftvägarna
- 1.11** Produkten får inte vara sensibiliserande med klassificering:  
 H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion  
 H334, Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning
- 1.12** Produkten får inte omfattas av krav på kompletterande märkning med texten "Innehåller (namnet på det sensibiliserande ämnet). Kan orsaka en allergisk reaktion" (EUH 208).  
 Undantagna från detta krav är produkter där den kompletterande märkningen härrör från innehållet av enzymer i produkten.
- 1.13** Produkten får inte vara specifikt organtoxisk med klassificering:  
 H370, Orsakar organskador  
 H371, Kan orsaka organskador  
 H372, Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering  
 H373, Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- 1.14** Produkten får inte vara miljöfarlig med klassificering:  
 H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
 H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
 H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
 H412, Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer  
 H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer  
 H420, Skadar folkhälsan och miljön genom att förstöra ozonet i övre delen av atmosfären
- 1.15** Produkter som är frätande med klassificering H314 kategori 1 A, Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon, måste doseras automatiskt.

### **Krav på ingredienser**

- 1.16** Ingående ingredienser eller deras kända nedbrytningsprodukter får inte vara eller misstänkas vara cancerogena med klassificering:  
 H350, Kan orsaka cancer  
 H351, Misstänks kunna orsaka cancer
- 1.17** Ingående ingredienser eller deras kända nedbrytningsprodukter får inte vara eller misstänkas vara mutagena med klassificering:  
 H340, Kan orsaka genetiska defekter  
 H341, Misstänks kunna orsaka genetiska defekter

Med klassificering avses harmoniserad klassificering eller självklassificering enligt CLP-förordningen (EG) nr 1272/2008. Med självklassificering menas att det tillverkande företaget bedömer om ingrediensen ska tilldelas en eller flera faroangivelser i enlighet med klassificeringssystemet. I de fall en otillåten faroangivelse rymmer fler än en kategori, t.ex. H300 som rymmer både akut toxicitet kategori 1 och kategori 2, och kriterierna inte uttryckligen anger någonting annat, omfattas samtliga kategorier. För vissa faroangivelser finns undervarianter som anger specifik effekt och/eller exponeringsväg då sådana är kända. Ett exempel är faroangivelsen "H360Df: Kan skada det ofödda barnet. Misstänks kunna skada fertiliteten", ett annat "H350i: Kan orsaka cancer vid inandning". Notera att otillåtna faroangivelser även omfattar samtliga undervarianter.

Med automatisk dosering avses en teknisk lösning eller motsvarande, vilken gör att användaren inte kommer i kontakt med produkten.



- 1.18** Ingående ingredienser eller deras kända nedbrytningsprodukter får inte vara eller misstänkas vara reproduktionstoxiska med klassificering:  
H360, Kan skada fertiliteten eller det ofödda barnet  
H361, Misstänks kunna skada fertiliteten eller det ofödda barnet  
H362, Kan skada spädbarn som ammas
- 1.19** Ingredienser som inte tillåts eftersom de är specifikt organtoxiska, med klassificering H370, H371, H372 eller H373 och där exponeringsväg anges i klassificeringen, kan komma att godkännas i enskilda fall. Detta under förutsättning att Naturskyddsföreningen bedömer exponeringsvägen som irrelevant för den specifika användning som ansökan avser, samt att *produkten* inte klassificeras med någon av ovan angivna faroangivelser.
- 1.20** Biocida ämnen får endast användas för att konservera produkten, inklusive ingående ingredienser, under lagring och användning.
- 1.21** Enskilda ämnen som anges i nedanstående tabell eller tillhör de 26 doftämnen som är deklareringspliktiga enligt detergentförordningen (EG) nr 648/2004 får, under förutsättning att övriga generella krav uppfylls, ingå med högst 0,01 vikt % i produkten. Är produktens användningsområde sådant att produkten kommer i mera långvarig kontakt med huden tillämpas istället haltbegränsningen 0,001 vikt %. Detta krav gäller oaktat vilken funktion ämnet har i produkten.

Med biocida ämnen avses ämnen som motverkar tillväxt och skadeverkningar av mikroorganismer, svamp och skadedjur.  
Med "produkter som kommer i mera långvarig kontakt med huden" avses exempelvis städservetter.

Namn	CAS-nummer
<i>Cananga Odorata</i> and Ylang-ylang oil	83863-30-3, 8006-81-3
<i>Eugenia Carophyllus</i> Leaf/Flower oil	8000-34-8
<i>Jasminum grandiflorum/officinale</i>	84776-64-7, 90045-94-6, 8022-96-6
<i>Myroxylon Pereirae</i>	8007-00-9
<i>Santalum Album</i>	84787-70-2, 8006-87-9
Turpentine oil	8006-64-2, 9005-90-7, 8052-14-0
<i>Cinnamomum cassia</i> leaf oil/ <i>Cinnamomum zeylanicum</i> extract	84961-46-6, 8007-80-5, 84649-98-9

### Krav på förnybar råvara

- 1.22** Om produkten innehåller ingredienser från fossil råvara ska licenstagaren ha en av företagsledningen fastställd policy eller motsvarande för att öka andelen förnybar råvara över tid.
- 1.23** Licenstagaren ska ha kännedom om andelen förnybar råvara för varje ingrediens som består av ett eller flera organiska ämnen. Licenstagaren ska därutöver veta den totala andelen förnybar råvara i produkten samt råvarornas ursprung (t.ex. kokospalm).
- 1.24** Oljor, fetter samt andra ämnen som utvunnits ur oljepalmen (*Elaeis guineensis*), med CAS-nummer 8002-75-3 eller 8023-79-8, ska komma från ekologisk produktion.

Med ekologisk produktion avses produktion som sker i enlighet med förordning (EG) nr 834/2007 och har certifierats enligt densamma.

- 1.25** Ingredienser som innehåller råvara som utvunnits ur oljepalmen (*Elaeis guineensis*), och som inte omfattas av krav 1.24, ska vara certifierade enligt RSPO Mass Balance, Segregated eller Identity Preserved.

### Övriga krav

- 1.26** I de fall det i en ingredienskategori finns en gräns angiven för akut eller kronisk akvatisk toxicitet, ska resultat för alg, kräftdjur och fisk bifogas ansökan. Akut akvatisk toxicitet ska i första hand anges med befintliga data enligt OECD 201-203 eller motsvarande test. För kronisk akvatisk toxicitet gäller OECD 201, OECD 210, OECD 211, OECD 215 eller motsvarande test. I andra hand ska *in vitro*-test, (Q)SAR eller andra alternativa testmetoder som validerats av European Union Reference Laboratory for alternatives to animal testing (EURL-ECVAM) eller annat internationellt organ användas. I tredje hand kan ingrediensen bedömas genom testvärden från strukturellt liknande ämnen. Om data för kronisk toxicitet saknas ska beräkning ske med hjälp av en säkerhetsfaktor enligt Bilaga 2: Säkerhetsfaktor.
- 1.27** Kemiska ämnen som inte är harmoniserat klassificerade ska självklassificeras. I första hand ska befintliga resultat från eventuell klassificering användas. I andra hand ska *in vitro*-test, (Q)SAR eller andra alternativa testmetoder som validerats av European Union Reference Laboratory for alternatives to animal testing (EURL-ECVAM) eller annat internationellt organ användas. I sista hand ska djurförsök utföras.
- 1.28** Direktivet om god laboratoriesed (2004/10/EG) ska tillämpas vid all testning av kemiska ämnen.
- 1.29** Försiktighetsprincipen ska tillämpas vid bedömning av ingående ingredienser och produkten.
- 1.30** Den information som enligt kriterierna ska anges på förpackning och produktblad ska finnas på samtliga officiella språk, eller motsvarande, i de länder där produkten säljs. Undantag kan medges under förutsättning att en stor majoritet av landets befolkning har goda kunskaper i det/de språk som används för informationen.

Med befintliga data och befintliga resultat avses tester utförda av det tillverkande företaget, av annat företag, myndighet eller organisation. För att kompensera för databrist kan en säkerhetsfaktor användas tillsammans med befintliga data. Ju mer data som finns tillgängligt, desto mindre är osäkerheten och desto lägre säkerhetsfaktor tillämpas.

Försiktighetsprincipen finns inskriven i miljöbalken och REACH. Här innebär den exempelvis att då motstridiga testdata föreligger så ska den högre toxiciteten förutsättas gälla. Den innebär också att ämnen kan komma att förbjudas om det finns skäl att anta att de kan orsaka allvarlig skada trots att de uppfyller kriterierna.

### Motivering till kraven

[1.1] Alla kemiska ämnen som tillsatts en produkt måste klara uppsatta krav för att skydda miljön och människors hälsa. Även ämnen i mycket låga halter kan orsaka oönskade effekter.

[1.2] Dessa ämnen kan orsaka oönskade och allvarliga miljö- och hälsoeffekter. Många av dem har sådana egenskaper att de även förbjuds genom andra krav i kriteriedokumentet. De nämns här för tydlighetens skull.

[1.3] Det råder stor osäkerhet kring vilka effekter nanomaterial har på hälsa och miljö. I enlighet med försiktighetsprincipen tillåts de därför inte.

[1.4] Mikroplaster har dokumenterat negativ effekt på den akvatiska miljön och är svårnedbrytbara.

[1.5] Dessa ämnen har sådana egenskaper att de kan medföra allvarliga och bestående miljö- och hälsoeffekter.

[1.6] Dessa allergiframkallande ämnen/extrakt är särskilt problematiska, enligt utvärdering SCCS/1459/11. De får därför inte ingå i produkten, oavsett halt.

[1.7] Fosfor bidrar till övergödning.

[1.8] Kväve bidrar till övergödning.

[1.9-1.13] Produkterna ska vara säkra att använda och får inte medföra hälsorisker för användaren.

[1.14] Produkterna får inte medföra miljörisker.

[1.15] För produkter som doseras automatiskt bedöms risken att användaren ska drabbas av frätskador som låg.

[1.16-1.18] Cancer, genetiska skador och skador på fortplantningssystemet är allvarliga hälsoeffekter. Eftersom inga säkra halter kan fastställas gäller kravet oavsett halt i produkten.

[1.19] Enligt CLP-förordningen får exponeringsvägen endast anges om det är definitivt bevisat att skadan inte kan orsakas av några andra exponeringsvägar.

[1.20] Biocida ämnen är vanligen förknippade med större risker än andra kemikalier. För att minimera riskerna tillåts biocida ämnen enbart för att konservera produkten, inklusive ingående ingredienser, under lagring och användning.

[1.21] Dessa ämnen, som är vanligt förekommande i bland annat parfym, har identifierats som allergiframkallande. För att minska allergirisken begränsas halten av dem i produkten. Naturskyddsförbundet anser det rimligt att samma haltgräns tillämpas oavsett vilken funktion ämnet har i produkten.

[1.22-1.23] Av klimatskäl är det av stor vikt att övergå från fossil råvara till förnybar. För att det ska vara möjligt att utvärdera om licenstagarens policy (eller motsvarande) haft avsedd effekt är det nödvändigt att licenstagaren känner till andelen förnybar råvara i ingående ingredienser.

[1.24-1.25] Storskaligt producerad palmolja är förknippad med allvarliga konsekvenser för människor och miljö. Även om det finns brister med RSPO så innebär certifieringen att flera viktiga krav på palmoljaproduktionen har uppfyllts. För vissa ingredienser är det möjligt att ställa mer långtgående krav och på dessa ställs därför kravet att de ska komma från ekologisk produktion.

[1.26-1.27] Kemiska ämnen ska vara tillräckligt testade för att undvika skador i miljön. Samtidigt ska så få försöksdjur som möjligt användas.

[1.28] För att garantera kvaliteten på testresultaten måste eventuella nya tester överensstämmas med god laboratorised.

[1.29] Försiktighetsprincipen finns inskriven i många olika regelverk och tillämpas för att minimera riskerna för framtida negativa miljö- och hälsoeffekter.

[1.30] Det är viktigt att så många som möjligt kan tillgodogöra sig den information som kriterierna ställer krav på. Ett lands officiella språk är det/de språk som används i landets officiella administration.

## 2 Tensider

- 2.1 Tensiden ska vara lättnedbrytbar enligt OECD 301, OECD 310 eller motsvarande test.
- 2.2 Tensiden ska vara anaerobt nedbrytbar till 60 % enligt ECETOC nr 28, ISO 11734, OECD 311 eller motsvarande test.
- 2.3 Tensiden ska ha en mycket låg resthalt av organiska halogenföreningar, < 100 mg/kg TOX.
- 2.4 Tensiden ska ha en akut akvatisk toxicitet där  $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är > 1 mg/l.
- 2.5 Tensiden ska ha en kronisk akvatisk toxicitet där  $NOEC/EC_x$  är > 0,1 mg/l.
- 2.6 Tensiden får inte vara farlig för vattenmiljön med klassificering:  
H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer
- 2.7 Tensiden får inte vara akuttoxisk med klassificering:  
H300, Dödligt vid förtäring  
H310, Dödligt vid hudkontakt  
H330, Dödligt vid inandning  
H301, Giftigt vid förtäring  
H311, Giftigt vid hudkontakt  
H331, Giftigt vid inandning
- 2.8 Tensiden får inte vara specifikt organtoxisk med klassificering:  
H370, Orsakar organskador  
H371, Kan orsaka organskador  
H372, Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering  
H373, Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- 2.9 Tensiden får inte vara sensibiliserande med klassificering nedan, eller uppvisa data som tyder på sensibilisering.  
H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion  
H334, Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning

### Produktspecifika krav

#### Såpa

- 2.10 Endast tensider av förtvålade vegetabiliska fettsyror får ingå. Kravet omfattar alla produkter som marknadsförs som såpa eller vars produktnamn innehåller ordet "såpa" eller varianter därav.

## Motivering till kraven

[2.1] Ämnen som bryts ner långsamt ansamlas i miljön och kan utgöra en risk i framtiden. Sådana ämnen riskerar också att spridas långa vägar.

[2.2] Nedbrytbarhet i syrefri miljö är en viktig egenskap för ämnen som ansamlas i reningsverkens slam eller sediment eftersom det annars finns risk för att dessa ämnen orsakar problem i framtiden.

[2.3] Organiska halogenföreningar har många oönskade allvarliga miljö- och hälsoeffekter.

[2.4 - 2.5] Ämnen som är akut eller kroniskt toxiska för vattenlevande organismer påverkar vattenekosystemet negativt.

[2.6] För att minimera miljöriskerna får ämnet inte vara klassificerat med någon av dessa faroangivelser.

[2.7 - 2.9] Produkterna ska vara säkra att använda och får inte medföra hälsorisker för användaren.

[2.10] För att inte vilseleda konsumenten ska såpor innehålla de ingredienser som de traditionellt har gjort. Förnybar råvara minskar produktens klimatpåverkan.

## 3 Komplexbildare

- 3.1** Komplexbildaren ska vara lättnedbrytbar enligt OECD 301, OECD 310, eller motsvarande test.
- 3.2** Komplexbildaren ska ha en akut akvatisk toxicitet där  $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är > 1 mg/l.
- 3.3** Komplexbildaren ska ha en kronisk akvatisk toxicitet där  $NOEC/EC_x$  är > 0,1 mg/l.
- 3.4** Komplexbildaren får inte vara farlig för vattenmiljön med klassificering:  
H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer
- 3.5** Komplexbildaren får inte vara akuttoxisk med klassificering:  
H300, Dödligt vid förtäring  
H310, Dödligt vid hudkontakt  
H330, Dödligt vid inandning  
H301, Giftigt vid förtäring  
H311, Giftigt vid hudkontakt  
H331, Giftigt vid inandning
- 3.6** Komplexbildaren får inte vara specifikt organtoxisk med klassificering:  
H370, Orsakar organskador  
H371, Kan orsaka organskador  
H372, Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering  
H373, Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- 3.7** Komplexbildaren får inte vara sensibiliserande med klassificering nedan, eller uppvisa data som tyder på sensibilisering.  
H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion  
H334, Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning

## Produktspecifika krav

### Allrengöringsmedel, samt badrums- och sanitetsrengöringsmedel

- 3.8** Komplexbildaren ska ha en akut akvatisk toxicitet där  $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är > 10 mg/l, samt en kronisk akvatisk toxicitet där  $NOEC/EC_x$  är > 1 mg/l.

### Såpa

- 3.9** Komplexbildare tillåts inte.

---

## Motivering till kraven

[3.1] Ämnen som bryts ner långsamt ansamlas i miljön och kan utgöra en risk i framtiden. Sådana ämnen bryter också att spridas långa vägar. Kravet innebär att exempelvis EDTA och DTPA inte tillåts.

[3.2-3.3] Ämnen som är akut eller kroniskt toxiska för vattenlevande organismer påverkar vattenekosystemet negativt.

[3.4] För att minimera miljöriskerna får ämnet inte vara klassificerat med någon av dessa faroangivelser.

[3.5-3.7] Produkterna ska vara säkra att använda och får inte medföra hälsorisker för användaren.

[3.8] Behovet av komplexbildare är mindre i allrengöringsmedel samt badrums- och sanitetsrengöringsmedel.

[3.9] Komplexbildare behövs inte i såpa.

## 4 Lösningsmedel

- 4.1** Lösningsmedlet ska vara lättnedbrytbart enligt OECD 301, OECD 310, eller motsvarande test.

- 4.2** Lösningsmedlet ska ha en akut akvatisk toxicitet där  $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är > 10 mg/l.

- 4.3** Lösningsmedlet ska ha en kronisk akvatisk toxicitet där  $NOEC/EC_x$  är > 1 mg/l.

- 4.4** Lösningsmedlets biokoncentrationsfaktor (BCF) ska vara < 500 enligt OECD 305, eller motsvarande test. Om uppgift för BCF saknas gäller att  $\log K_{ow} < 4$  enligt OECD 107, OECD 117 eller motsvarande test.

Undantag kan medges om något av följande krav är uppfyllda:

- $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är > 100 mg/l eller  $NOEC/EC_x$  är > 10 mg/l.
- det kan visas att lösningsmedlet mycket snabbt bryts ned till kemiska ämnen vars BCF eller  $\log K_{ow}$  uppfyller kraven.
- lösningmedlet är inte biotillgängligt (molmassa > 700 g/mol).

- 4.5** Lösningmedlet får inte vara farligt för vattenmiljön med klassificering:  
H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer

- 4.6** Lösningsmedlet får inte vara akuttoxiskt med klassificering:  
H300, Dödligt vid förtäring  
H310, Dödligt vid hudkontakt  
H330, Dödligt vid inandning  
H301, Giftigt vid förtäring  
H311, Giftigt vid hudkontakt  
H331, Giftigt vid inandning
- 4.7** Lösningsmedlet får inte vara specifikt organtoxiskt med klassificering:  
H370, Orsakar organskador  
H371, Kan orsaka organskador  
H372, Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering  
H373, Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- 4.8** Lösningsmedlet får inte vara sensibiliserande med klassificering nedan, eller uppvisa data som tyder på sensibilisering.  
H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion  
H334, Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning.

---

### Motivering till kraven

[4.1] Ämnen som bryts ner långsamt ansamlas i miljön och kan utgöra en risk i framtiden. Sådana ämnen riskerar också att spridas långa vägar.

[4.2-4.3] Ämnen som är akut eller kroniskt toxiska för vattenlevande organismer påverkar vattenekosystemet negativt.

[4.4] Ämnen som biokoncentreras i miljön lagras i näringsvävarna och kan ha negativa effekter för djur och växter.

[4.5] För att minimera miljöriskerna får ämnet inte vara klassificerat med någon av dessa faroangivelser.

[4.6-4.8] Produkterna ska vara säkra att använda och får inte medföra hälsorisker för användaren.

## 5 Konserveringsmedel

- 5.1** Konserveringsmedlet ska vara lättnedbrytbart enligt OECD 301, OECD 310, eller motsvarande test.
- 5.2** Konserveringsmedlet ska ha en akut akvatisk toxicitet där  $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är  $> 1$  mg/l.
- 5.3** Konserveringsmedlet ska ha en kronisk akvatisk toxicitet där  $NOEC/EC_x$  är  $> 0,1$  mg/l.
- 5.4** Konserveringsmedlets biokoncentrationsfaktor (BCF) ska vara  $< 500$  enligt OECD 305, eller motsvarande test. Om uppgift för BCF saknas gäller att  $\log K_{ow} < 4$  enligt OECD 107, OECD 117 eller motsvarande test.
- Undantag kan medges om något av följande krav är uppfyllda:
- $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är  $> 100$  mg/l eller  $NOEC/EC_x$  är  $> 10$  mg/l.
  - det kan visas att konserveringsmedlet mycket snabbt bryts ned till kemiska ämnen vars BCF eller  $\log K_{ow}$  uppfyller kraven.
  - konserveringsmedlet är inte biotillgängligt (molmassa  $> 700$  g/mol).

- 5.5** Konserveringsmedlet får inte vara farligt för vattenmiljön med klassificering:  
H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer
- 5.6** Konserveringsmedlet ska vara tillåtet enligt kosmetikaförordningen (EG) nr 1223/2009. Halten får inte överstiga de begränsningar som anges i kosmetikaförordningen för produkter som sköljs av. Är produktens användningsområde sådant att produkten kommer i mera långvarig kontakt med huden tillämpas istället kosmetikaförordningens haltbegränsningar för produkter som lämnas kvar.
- 5.7** Konserveringsmedlet får inte vara akuttoxiskt med klassificering:  
H300, Dödligt vid förtäring  
H310, Dödligt vid hudkontakt  
H330, Dödligt vid inandning  
H301, Giftigt vid förtäring  
H311, Giftigt vid hudkontakt  
H331, Giftigt vid inandning
- 5.8** Konserveringsmedlet får inte vara specifikt organtoxiskt med klassificering:  
H370, Orsakar organskador  
H371, Kan orsaka organskador  
H372, Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering  
H373, Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- 5.9** Konserveringsmedlet får inte vara sensibiliserande med klassificering nedan, eller uppvisa data som tyder på sensibilisering.  
H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion  
H334, Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning

---

## Motivering till kraven

[5.1] Ämnen som bryts ner långsamt ansamlas i miljön och kan utgöra en risk i framtiden. Sådana ämnen riskerar också att spridas långa vägar.

[5.2-5.3] Ämnen som är akut eller kroniskt toxiska för vattenlevande organismer påverkar vattensystemet negativt.

[5.4] Ämnen som biokoncentreras i miljön lagras i näringsvävarna och kan ha negativa effekter för djur och växter.

[5.5] För att minimera miljöriskerna får ämnet inte vara klassificerat med någon av dessa faroangivelser.

[5.6] Konserveringsmedel som är tillåtna enligt kosmetikaförordningen (EG) nr 1223/2009 bedöms uppfylla högre krav med avseende på människors hälsa än konserveringsmedel som omfattas av andra lagstiftningar.

[5.7-5.9] Produkterna ska vara säkra att använda och får inte medföra hälsorisker för användaren.



## 6 Förtjockningsmedel och lösningsföremålar

Med lösningsföremålar avses ämnen som förhindrar att någon ingrediens fälls ut vid exempelvis kyla eller långtidslagring.

- 6.1** Förtjockningsmedlet/lösningsföremålar ska vara lättnedbrytbar enligt OECD 301, OECD 310, eller motsvarande test.
- 6.2** Förtjockningsmedlet/lösningsföremålar ska ha en akut akvatisk toxicitet där  $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är  $> 10$  mg/l.
- 6.3** Förtjockningsmedlet/lösningsföremålar ska ha en kronisk akvatisk toxicitet där  $NOEC/EC_x$  är  $> 1$  mg/l.
- 6.4** Förtjockningsmedlets/lösningsföremålar biokoncentrationsfaktor (BCF) ska vara  $< 500$  enligt OECD 305, eller motsvarande test. Om uppgift för BCF saknas gäller att  $\log K_{ow} < 4$  enligt OECD 107, OECD 117 eller motsvarande test.

Undantag kan medges om något av följande krav är uppfyllda:

- $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är  $> 100$  mg/l eller  $NOEC/EC_x$  är  $> 10$  mg/l.
  - det kan visas att förtjockningsmedlet/lösningsföremålar mycket snabbt bryts ned till kemiska ämnen vars BCF eller  $\log K_{ow}$  uppfyller kraven.
  - förtjockningsmedlet/lösningsföremålar är inte biotillgänglig (molekylmassa  $> 700$  g/mol).
- 6.5** Förtjockningsmedlet/lösningsföremålar får inte vara farlig för vattenmiljön med klassificering:  
 H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
 H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
 H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
 H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer
- 6.6** Förtjockningsmedlet/lösningsföremålar får inte vara akuttoxisk med klassificering:  
 H300, Dödligt vid förtäring  
 H310, Dödligt vid hudkontakt  
 H330, Dödligt vid inandning  
 H301, Giftigt vid förtäring  
 H311, Giftigt vid hudkontakt  
 H331, Giftigt vid inandning
- 6.7** Förtjockningsmedlet/lösningsföremålar får inte vara specifikt organotoxisk med klassificering:  
 H370, Orsakar organskador  
 H371, Kan orsaka organskador  
 H372, Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering  
 H373, Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- 6.8** Förtjockningsmedlet/lösningsföremålar får inte vara sensibiliserande med klassificering nedan, eller uppvisa data som tyder på sensibilisering  
 H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion.  
 H334, Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning

## Produktspecifika krav

### Såpa

- 6.9 Lösningförmedlare tillåts inte. Förtjockningsmedel är tillåtna.

---

### Motivering till kraven

[6.1] Ämnen som bryts ner långsamt ansamlas i miljön och kan utgöra en risk i framtiden. Sådana ämnen riskerar också att spridas långa vägar.

[6.2-6.3] Ämnen som är akut eller kroniskt toxiska för vattenlevande organismer påverkar vattensystemet negativt.

[6.4] Ämnen som biokoncentreras i miljön lagras i näringsvävarna och kan ha negativa effekter för djur och växter.

[6.5] För att minimera miljöriskerna får ämnet inte vara klassificerat med någon av dessa faroangivelser.

[6.6-6.8] Produkterna ska vara säkra att använda och får inte medföra hälsorisker för användaren.

[6.9] Såpor baseras traditionellt på förtvålade fettsyror och innehåller normalt inte lösningförmedlare.

## 7 Blekande ämnen

- 7.1 Det blekande ämnet ska vara lättnedbrytbart enligt OECD 301, OECD 310 eller motsvarande test.

- 7.2 Det blekande ämnet ska ha en akut akvatisk toxicitet där  $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är  $> 1$  mg/l.

- 7.3 Det blekande ämnet ska ha en kronisk akvatisk toxicitet där  $NOEC/EC_x$  är  $> 0,1$  mg/l.

- 7.4 Det blekande ämnets biokoncentrationsfaktor (BCF) ska vara  $< 500$  enligt OECD 305, eller motsvarande test. Om uppgift för BCF saknas gäller att  $\log K_{ow} < 4$  enligt OECD 107, OECD 117 eller motsvarande test.

Undantag kan medges om något av följande krav är uppfyllda:

- $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är  $> 100$  mg/l eller  $NOEC/EC_x$  är  $> 10$  mg/l.
- det kan visas att det blekande ämnet mycket snabbt bryts ned till kemiska ämnen vars BCF eller  $\log K_{ow}$  uppfyller kraven.
- det blekande ämnet är inte biotillgängligt (molmassa  $> 700$  g/mol).

- 7.5 Det blekande ämnet får inte vara farligt för vattenmiljön med klassificering:  
H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer

- 7.6 Det blekande ämnet får inte vara akuttoxiskt med klassificering:  
H300, Dödligt vid förtäring  
H310, Dödligt vid hudkontakt  
H330, Dödligt vid inandning  
H301, Giftigt vid förtäring  
H311, Giftigt vid hudkontakt  
H331, Giftigt vid inandning

- 7.7** Det blekande ämnet får inte vara specifikt organtoxiskt med klassificering:  
H370, Orsakar organskador  
H371, Kan orsaka organskador  
H372, Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering  
H373, Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- 7.8** Det blekande ämnet får inte vara sensibiliserande med klassificering nedan, eller uppvisa data som tyder på sensibilisering.  
H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion  
H334, Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning
- 7.9** Högst 0,1 vikt % komplexbildare som inte klarar krav 3.1-3.3 får ingå för att stabilisera syrebaserade blekmedel.

---

### Motivering till kraven

[7.1] Ämnen som bryts ner långsamt ansamlas i miljön och kan utgöra en risk i framtiden. Sådana ämnen riskerar också att spridas långa vägar.

[7.2-7.3] Ämnen som är akut eller kroniskt toxiska för vattenlevande organismer påverkar vattenekosystemet negativt.

[7.4] Ämnen som biokoncentreras i miljön lagras i näringsvävorna och kan ha negativa effekter för djur och växter.

[7.5] För att minimera miljöriskerna får ämnet inte vara klassificerat med någon av dessa faroangivelser.

[7.6-7.8] Produkterna ska vara säkra att använda och får inte medföra hälsorisker för användaren.

[7.9] Syrebaserade blekmedel förlorar snabbt sin verkan om de kommer i kontakt med metaller. En låg halt starka komplexbildare kan behövas för att binda metallerna.

## 8 Syror

- 8.1** Syran ska vara lättnedbrytbar enligt OECD 301, OECD 310 eller motsvarande test.
- 8.2** Syran ska ha en akut akvatisk toxicitet där  $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är  $> 10$  mg/l.
- 8.3** Syran ska ha en kronisk akvatisk toxicitet där  $NOEC/EC_x$  är  $> 1$  mg/l.
- 8.4** Syrans biokoncentrationsfaktor (BCF) ska vara  $< 500$  enligt OECD 305, eller motsvarande test. Om uppgift för BCF saknas gäller att  $\log K_{ow} < 4$  enligt OECD 107, OECD 117 eller motsvarande test.

Undantag kan medges om något av följande krav är uppfyllda:

- $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är  $> 100$  mg/l eller  $NOEC/EC_x$  är  $> 10$  mg/l.
- det kan visas att syran mycket snabbt bryts ned till kemiska ämnen vars BCF eller  $\log K_{ow}$  uppfyller kraven.
- syran är inte biotillgänglig ( $> 700$  g/mol).

- 8.5** Syran får inte vara farlig för vattenmiljön med klassificering:  
H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter

H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer

- 8.6** Syran får inte vara akuttoxisk med klassificering:  
H300, Dödligt vid förtäring  
H310, Dödligt vid hudkontakt  
H330, Dödligt vid inandning  
H301, Giftigt vid förtäring  
H311, Giftigt vid hudkontakt  
H331, Giftigt vid inandning
- 8.7** Syran får inte vara specifikt organtoxisk med klassificering:  
H370, Orsakar organskador  
H371, Kan orsaka organskador  
H372, Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering  
H373, Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- 8.8** Syran får inte vara sensibiliserande med klassificering nedan, eller uppvisa data som tyder på sensibilisering.  
H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion  
H334, Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning

---

## Motivering till kraven

[8.1] Ämnen som bryts ner långsamt ansamlas i miljön och kan utgöra en risk i framtiden. Sådana ämnen riskerar också att spridas långa vägar.

[8.2-8.3] Ämnen som är akut eller kroniskt toxiska för vattenlevande organismer påverkar vattenekosystemet negativt.

[8.4] Ämnen som biokoncentreras i miljön lagras i näringsvävarna och kan ha negativa effekter för djur och växter.

[8.5] För att minimera miljöriskerna får ämnet inte vara klassificerat med någon av dessa faroangivelser.

[8.6-8.8] Produkterna ska vara säkra att använda och får inte medföra hälsorisker för användaren.

## 9 Färg

- 9.1** Färgen ska vara godkänd som livsmedelstillsats (färgämne) enligt tillsatsförordningen (EG) nr 1333/2008.
- 9.2** Färgen får inte vara klassificerad med H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion, eller uppvisa data som tyder på sensibilisering.
- 9.3** Färgen får inte vara farlig för vattenmiljön med klassificering:  
H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter

## Produktspecifika krav

### **Tvättmedel, fläckborttagningsmedel, blekmedel, maskindiskmedel samt produkter som riktar sig till eller är särskilt avsedda för barn under 12 år**

9.4 Färg tillåts inte.

Med produkter som riktar sig till eller är särskilt avsedda för barn under 12 år avses exempelvis ett tvättmedel särskilt avsett för barnkläder.

### **Motivering till kraven**

[9.1] Färgämnen kan ha negativa hälsoeffekter. Livsmedelstillsatser har godkänts enligt gällande livsmedelslagstiftning och bedöms uppfylla höga krav med avseende på människors hälsa.

[9.2] För att minska allergirisken förbjuds ämnen som är klassificerade med H317 eller uppvisar data som tyder på sensibilisering.

[9.3] Livsmedelsgodkända färgämnen är vanligen inte miljöfarliga. Dock finns det undantag. Med anledning av detta förbjuds ämnen som är klassificerade med H400, H410 eller H411.

[9.4] För att undvika allergier tillåts inte färg i dessa produkter.

## 10 Parfym

10.1 Högst 0,25 vikt % parfym får ingå i produkten.

10.2 Ämnen i parfymen som är klassificerade med H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion, tillhör de 26 doftämnen som är deklarationspliktiga enligt detergentförordningen (EG) nr 648/2004, eller anges i tabellen i krav 1.21 ska alltid redovisas i ansökan och den exakta halten anges. För övriga ämnen gäller att de ska redovisas i ansökan om de ingår i parfymen i 1 vikt % eller mer. För dessa ämnen behöver halten inte anges.

Med doftämne avses ett kemiskt ämne i parfymen som har tillsatts för dess doftegenskaper.

10.3 De ämnen i parfymen som inte är doftämnen ska klara kraven för den funktion ämnet har.

10.4 Enskilda doftämnen som är klassificerade med H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion, får ingå med högst 0,01 vikt % i produkten. Är produktens användningsområde sådant att produkten kommer i mera långvarig kontakt med huden tillämpas istället haltbegränsningen 0,001 vikt %. Halten ska räknas samman med eventuellt tillskott från krav 11.1.

10.5 Produkten får sammanlagt innehålla högst 0,1 vikt % av de ämnen som definieras i krav 1.21, 10.4 och 11.1. Är produktens användningsområde sådant att produkten kommer i mera långvarig kontakt med huden tillämpas istället haltbegränsningen 0,01 vikt %.

10.6 Parfymen ska användas i enlighet med de rekommendationer som utarbetats av International Fragrance Association (IFRA).

10.7 Nitromyskföreningar och polycykliska myskföreningar får inte ingå i parfymen.

10.8 Parfymen får inte vara farlig för vattenmiljön med klassificering:  
H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer

Kravet (10.8) avser parfymen som sådan och inte de enskilda ämnena i parfymen.

## Produktspecifika krav

### Sköljmedel

10.9 Högst 0,5 vikt % parfym får ingå i produkten.

### Maskindiskmedel, fläckborttagningsmedel, blekmedel, samt produkter som riktar sig till eller är särskilt avsedda för barn under 12 år

10.10 Parfym tillåts inte.

---

## Motivering till kraven

[10.1, 10.9] Parfyer innehåller ofta miljöfarliga och allergiframkallande ämnen. Parfymhalten begränsas därför i alla produkttyper.

[10.2-10.3] Även ämnen i låga halter kan ha oönskade effekter och måste därför klara uppsatta krav.

[10.4-10.5] Dessa ämnen har identifierats som allergiframkallande. För att minska allergirisken begränsas halten av dem i produkten.

[10.6] IFRA är en medlemsorganisation för branschorganisationer inom parfymindustrin. IFRA rekommenderar parfymämnen och i vilka koncentrationer de kan användas.

[10.7] Nitromyskföreningar och polycykliska myskföreningar kan medföra hälsorisker, de har dålig nedbrytbarhet och bioackumuleras.

[10.8] Parfyer innehåller ofta miljöfarliga ämnen. Trots att parfyer i relation till andra kemikalier ingår i relativt sett låga halter anser Naturskyddsföreningen det viktigt att minimera användning och spridning av ämnen med dessa egenskaper.

[10.10] För att undvika allergier tillåts inte parfyer i dessa produkter.

## 11 Biologiska ämnen

11.1 Enskilda biologiska ämnen som är klassificerade med H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion, får ingå med högst 0,01 vikt % i produkten. Är produktens användningsområde sådant att produkten kommer i mera långvarig kontakt med huden tillämpas istället haltbegränsningen 0,001 vikt %.

Halten skall räknas samman med eventuellt tillskott från krav 10.4.

11.2 Produkten får sammanlagt innehålla högst 0,1 vikt % av de ämnen som definieras i krav 1.21, 10.4 och 11.1. Är produktens användningsområde sådant att produkten kommer i mera långvarig kontakt med huden tillämpas istället haltbegränsningen 0,01 vikt %.

11.3 Det biologiska ämnet ska vara extraherat med vatten eller lösningsmedel som klarar kraven för lösningsmedel 4.1-4.8.

11.4 Det biologiska ämnet får inte vara farligt för vattenmiljön med klassificering:  
H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H412, Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer  
H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer

Med biologiska ämnen avses ämnen som är utvunna med eller utan lösningsmedel ur biologiskt material, eventuellt renade, men inte vidare modifierade. De kan vara vegetabiliska eller animaliska.

## Produktspecifika krav

### Produkter som riktar sig till eller är särskilt avsedda för barn under 12 år

11.5 Biologiska ämnen tillåts inte.

---

#### Motivering till kraven

[11.1-11.2] Dessa ämnen har identifierats som allergiframkallande. För att minska allergirisken begränsas halten av dem i produkten.

[11.3] Det finns risk för att rester av extraktionsmedel finns kvar.

[11.4] För att minimera miljöriskerna får ämnet inte vara klassificerat med någon av dessa faroanviselser.

[11.5] För att undvika allergier tillåts inte biologiska ämnen i produkter för barn.

## 12 Enzymer

12.1 Enzymer är tillåtna under förutsättning att de inte används i sprayprodukter, samt att de tillsätts i flytande form eller inkapslade granulat. Notera att även produkter som inte säljs i sprayförpackning, men som är avsedda att appliceras som spray, räknas som sprayprodukter.

---

#### Motivering till kraven

[12.1] Enzymer är lättnedbrytbara och minskar behovet av blekande ämnen och tensider. Enzymer är vanligen luftvägssensibiliserande, varför de inte tillåts i sprayprodukter.

## 13 Slipmedel

13.1 Slipmedel får endast ingå i produkter där slipegenskapen är väsentlig för produktens funktion.

13.2 Slipmedel, förutom hårt organiskt material, ska uppfylla krav 14.1 - 14.9. Hårt organiskt material ska uppfylla krav 11.1 - 11.4.

13.3 Stålull tillåts som slipmedel.

Med hårt organiskt material avses förnybart organiskt material med hård konsistens, t.ex. malda valnötsskal eller aprikoskärnor

---

#### Motivering till kraven

[13.1] Slipmedel kan skada material om de används i produkter som inte förväntas vara slipande.

[13.2] Det är logiskt att samma höga miljö- och hälsokrav ställs på slipmedel som på andra ingredienser.

[13.3] Stålull tillåts eftersom det kan avskiljas från produkten och därmed inte hamnar i avloppet.

## 14 Övriga tillsatser

- 14.1** Ingrediensen ska vara lättnedbrytbar enligt OECD 301, OECD 310, eller motsvarande test. Ingredienser som inte är lättnedbrytbara enligt ovan, men potentiellt nedbrytbara enligt OECD 302 eller motsvarande test, får ingå med sammanlagt 2 vikt % i produkten, inklusive eventuell mängd svårnedbrytbara ämnen från krav 14.10.
- 14.2** Ingrediensen ska vara anaerobt nedbrytbar till 60% enligt ECETOC nr 28, ISO 11734, OECD 311, eller motsvarande test. Analogiresonemang kan accepteras om testresultat saknas. Undantagna är kemiska ämnen som inte riskerar att ansamlas i anaeroba miljöer där adsorption är mindre än 25 % och desorption är större än 75 %.
- 14.3** Ingrediensen ska ha en akut akvatisk toxicitet där  $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är > 1 mg/l.
- 14.4** Ingrediensen ska ha en kronisk akvatisk toxicitet där  $NOEC/EC_x$  är > 0,1 mg/l.
- 14.5** Ingrediensens biokoncentrationsfaktor (BCF) ska vara < 500 enligt OECD 305, eller motsvarande test. Om uppgift för BCF saknas gäller att  $\log K_{ow} < 4$  enligt OECD 107, OECD 117 eller motsvarande test.

Undantag kan medges om något av följande krav är uppfyllda:

- $LC_{50}$ ,  $EC_{50}$  och  $IC_{50}$  är > 100 mg/l eller  $NOEC/EC_x$  är > 10 mg/l.
- det kan visas att ingrediensen mycket snabbt bryts ned till kemiska ämnen vars BCF eller  $\log K_{ow}$  uppfyller kraven.
- ingrediensen är inte biotillgänglig (molmassa > 700 g/mol).

- 14.6** Ingrediensen får inte vara farlig för vattenmiljön med klassificering:  
H400, Mycket giftigt för vattenlevande organismer  
H410, Mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H411, Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter  
H413, Kan ge skadliga långtidseffekter på vattenlevande organismer
- 14.7** Ingrediensen får inte vara akuttoxisk med klassificering:  
H300, Dödligt vid förtäring  
H310, Dödligt vid hudkontakt  
H330, Dödligt vid inandning  
H301, Giftigt vid förtäring  
H311, Giftigt vid hudkontakt  
H331, Giftigt vid inandning
- 14.8** Ingrediensen får inte vara specifikt organtoxisk med klassificering:  
H370, Orsakar organskador  
H371, Kan orsaka organskador  
H372, Orsakar organskador genom lång eller upprepad exponering  
H373, Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering
- 14.9** Ingrediensen får inte vara sensibiliserande med klassificering nedan, eller uppvisa data som tyder på sensibilisering.  
H317, Kan orsaka allergisk hudreaktion  
H334, Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning.



## Produktspecifika krav

### Tvättmedel, maskindiskmedel, samt impregneringsmedel för textil och läder

- 14.10** Ingredienser som inte uppfyller krav 14.1 och 14.2 får ingå med sammanlagt 2 vikt %.

### Motivering till kraven

[14.1] Ämnen som bryts ner långsamt ansamlas i miljön och kan utgöra en risk i framtiden. Sådana ämnen riskerar också att spridas långa vägar.

[14.2] Nedbrytbarhet i syrefri miljö är en viktig egenskap för ämnen som ansamlas i reningsverkens slam eller sediment eftersom det annars finns risk för att dessa ämnen orsakar problem i framtiden.

[14.3-14.4] Ämnen som är akut eller kroniskt toxiska för vattenlevande organismer påverkar vattenekosystemet negativt.

[14.5] Ämnen som biokoncentreras i miljön lagras i näringsvävarna och kan ha negativa effekter för djur och växter.

[14.6] För att minimera miljöriskerna får ämnet inte vara klassificerat med någon av dessa faroangivelser.

[14.7-14.9] Produkterna ska vara säkra att använda och får inte medföra hälsorisker för användaren.

[14.10] Det finns ämnen som inte är lättnedbrytbara men som är nödvändiga för produktens funktion. En låg halt av sådana ämnen accepteras.

## 15 Mikroorganismer

- 15.1** Produkten får endast innehålla mikroorganismer från Riskgrupp 1 enligt direktiv 2000/54/EG.
- 15.2** Mikroorganismerna ska vara identifierade via 16S ribosomal DNA-sekvensering eller motsvarande metod.
- 15.3** Genetiskt modifierade organismer (GMO) får inte användas.
- 15.4** Mikroorganismerna ska vara testade för de patogener som anges i nedanstående tabell, enligt angiven eller motsvarande testmetod.

Med mikroorganism avses organismer enligt definition i direktiv 2000/54/EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för biologiska agens i arbetet, dvs. "en mikrobiologisk enhet, cellulär eller ej cellulär, som kan reproduceras eller överföra genetiskt material".

Testmetoder för patogener	
Patogen	Testmetod
<i>E.Coli</i>	ISO:16649-3
<i>Streptococcus (Enterococcus)</i>	ISO:21528-1
<i>Staphylococcus aureus</i>	ISO:6888-1
<i>Bacillus cereus</i>	ISO:7932 eller ISO:21871
<i>Salmonella</i>	ISO:6579 eller ISO:19250

- 15.5** Mikroorganismer får inte användas i sprayprodukter. Notera att även produkter som inte säljs i sprayförpackning, men som är avsedda att appliceras som spray, räknas som sprayprodukter.

### **Produktspecifika krav**

#### **Produkter avsedda för användning där det sker livsmedelsproduktion**

- 15.6** Endast mikroorganismer som är godkända för användning i livsmedel av European Food Safety Authority (EFSA) får användas i produkter avsedda för ytor eller utrustning som kan komma i kontakt med livsmedel.

---

### **Motivering till kraven**

[15.1] Endast mikroorganismer från Riskgrupp 1 får ingå då de sannolikt inte orsakar sjukdomar hos människor.

[15.2] För att säkerställa att mikroorganismerna ingår i angiven riskgrupp krävs det att mikroorganismerna är korrekt identifierade.

[15.3] Kunskapen om genetiskt modifierade organismers effekter på miljön är begränsad och användandet av GMO tillåts därför inte i enlighet med försiktighetsprincipen.

[15.4] Produkten ska vara säker att använda och får inte medföra hälsorisker för användaren.

[15.5] Det saknas forskning kring hur exponering för mikroorganismer via inandning påverkar hälsan och av försiktighetsskäl tillåts de därför inte i sprayprodukter.

[15.6] Mikroorganismer som kan komma i kontakt med livsmedel ska vara godkända för användning i livsmedel av EFSA för att säkerställa att inga negativa effekter för hälsan uppstår.

## **16 Vattenhalt**

### **Produktspecifika krav**

#### **Flytande tvättmedel**

- 16.1** Högst 72 vikt % vatten får ingå.

#### **Handdiskmedel, allrengöringsmedel och grovrengöringsmedel**

- 16.2** Högst 75 vikt % vatten får ingå.

- 16.3** För produkter som säljs i form av sprayförpackningar, refiller till sprayförpackningar eller våtservetter ställs inga krav på vattenhalt.

#### **Såpa**

- 16.4** Högst 78 vikt % vatten får ingå.

- 16.5** För produkter utan lösningsmedel får högst 80 vikt % vatten ingå.

- 16.6** För produkter som säljs i form av sprayförpackningar, refiller till sprayförpackningar eller våtservetter ställs inga krav på vattenhalt.

#### **Fläckborttagningsmedel och blekmedel**

- 16.7** Högst 81 vikt % vatten får ingå.

- 16.8** För produkter som säljs i form av sprayförpackningar, refiller till sprayförpackningar eller våtservetter ställs inga krav på vattenhalt.

Med vattenhalt avses produktens totala innehåll av vatten inklusive vatteninnehållet i tillsatta ingredienser.

### Sköljmedel

- 16.9 Högst 85 vikt % vatten får ingå.
- 16.10 För produkter som doseras automatiskt ställs inga krav på vattenhalt.

### Mikroorganismbaserade produkter

- 16.11 För mikroorganismbaserade produkter ställs inget krav på vattenhalt, oavsett produktgrupp.

---

### Motivering till kraven

[16.1-16.10] Koncentrerade produkter minskar behovet av förpackningsmaterial, transporter och konserveringsmedel. Kraven har satts i nivå med den lägsta vattenhalten i de mest koncentrerade produkterna på marknaden.

[16.11] Mikroorganismbaserade produkter ska vanligtvis spädas kraftigt till brukslösning och krav ställs därför inte på vattenhalt.

## 17 Dosering och användarinformation

- 17.1 Rekommenderad dosering ska finnas på förpackningen. Produkter för professionella användare kan ha doseringsanvisningen i produktblad eller liknande. I sådana fall ska det finnas en hänvisning på etiketten att doseringsanvisningar finns att hitta i produktbladet.

För produkter som doseras automatiskt och där doseringen ställs in av licenstagarens representant utgår detta krav, under förutsättning att det tydligt framgår på etikett och eventuellt förekommande produktblad att doseringen ska ställas in av licenstagarens representant.

- 17.2 För produkter som säljs i Sverige och där kriterierna ställer krav på att rekommenderad dosering för olika vattenhårdhet finns angiven på förpackningen/produktbladet ska följande fras (eller liknande text) anges: "I Sverige har majoriteten av befolkningen mjukt vatten. Är du osäker på vattenhårheten kontakta din kommun". För produkter som säljs utomlands ska istället frasen "Anpassa doseringen efter vattenhårheten. Är du osäker på vattenhårheten kontakta din lokala myndighet" (eller liknande text) användas.

- 17.3 För flerkomponentssystem av tvättmedel och maskindiskmedel, där komponenterna tillsammans är nödvändiga för medlets funktion, gäller kriteriernas doseringskrav för komponenterna tillsammans.

- 17.4 För konsumentprodukter gäller att doseringen ska anges i ml, dl eller andra vedertagna måttenheter. I de fall dosering inte kan anges i måttenheter ska frasen "Tänk på miljön: använd inte mer än nödvändigt" eller liknande text anges på förpackningen.

- 17.5 För proffsprodukter behöver inte doseringen anges i måttenheter, utan där accepteras även andra formuleringar, t.ex. procent. Kan ingen dosering anges ska frasen "Tänk på miljön: använd inte mer än nödvändigt" eller liknande text anges på förpackningen och eventuellt förekommande produktblad.

- 17.6 Om doseringen anges i andra intervall än de som nämns i kriteriepunkterna, avseende exempelvis mängden tvättgods, ska rekommenderad dosering motsvara kriteriets krav.

Med produkter för professionella användare avses produkter för yrkesmässig användning på företag, offentliga institutioner, hotell m.m.

Exempel på flerkomponentssystem kan vara ett tvättmedel där komponent 1 består av alkali och komponent 2 av tensider.

**Pulvertvättmedel för konsumentbruk**

- 17.7 Produkten ska ge ett bra tvättresultat med högst 35 g dosering för mjukt vatten och högst 70 g för hårt vatten, i en maskin för 4-5 kg normalt smutsad tvätt.
- 17.8 Densiteten ska vara minst 67 g/dl.
- 17.9 Rekommenderad dosering för olika vattenhårdhet ska anges tydligt på förpackningen.
- 17.10 Frasen "Tänk på miljön: Tvätta med välfylld maskin och följ doseringsanvisningarna." eller liknande text ska finnas på förpackningen.
- 17.11 Råd om ökad dosering ska anges som avvikelse mot normal dosering.

Med mjukt vatten avses 0-8 °dH och med hårt vatten avses 14-20 °dH.

**Pulvertvättmedel för professionella användare**

- 17.12 Produkter som är avsedda både för konsumenter och professionella användare ska uppfylla kraven för konsumentbruk.
- 17.13 Produkten ska ge ett bra tvättresultat med högst 40 g dosering för mjukt vatten och högst 80 g för hårt vatten, i en maskin för 4-5 kg normalt smutsad tvätt.
- 17.14 Densiteten ska vara minst 67 g/dl.
- 17.15 Rekommenderad dosering för olika vattenhårdhet ska anges tydligt på förpackningen eller i produktbladet (eller liknande).
- 17.16 Frasen "Tänk på miljön: Tvätta med välfylld maskin och följ doseringsanvisningarna." eller liknande text ska finnas tillsammans med doseringsanvisningarna, antingen på förpackningen eller i produktbladet.
- 17.17 Råd om ökad dosering ska anges som avvikelse mot normal dosering.

**Flytande tvättmedel för konsumentbruk**

- 17.18 Produkten ska ge ett bra tvättresultat med högst 40 ml dosering (som innehåller högst 30 g tvättaktiva ämnen) för mjukt vatten, i en maskin för 4-5 kg normalt smutsad tvätt. Vid hårt vatten gäller att produkten ska ge ett bra tvättresultat med högst 80 ml (som innehåller högst 60 g tvättaktiva ämnen), i en maskin för 4-5 kg normalt smutsad tvätt.
- 17.19 Rekommenderad dosering för olika vattenhårdhet ska anges tydligt på förpackningen.
- 17.20 Frasen "Tänk på miljön: Tvätta med välfylld maskin och följ doseringsanvisningarna." eller liknande text ska finnas på förpackningen.
- 17.21 Råd om ökad dosering ska anges som avvikelse mot normal dosering.

**Flytande tvättmedel för professionella användare**

- 17.22 Produkter som är avsedda både för konsumenter och professionella användare ska uppfylla kraven för konsumentbruk.

- 17.23** Produkten ska ge ett bra tvättresultat med högst 50 ml dosering (som innehåller högst 35 g tvättaktiva ämnen) för mjukt vatten, i en maskin för 4-5 kg normalt smutsad tvätt. Vid hårt vatten gäller att produkten ska ge ett bra tvättresultat med högst 100 ml (som innehåller högst 70 g tvättaktiva ämnen), i en maskin för 4-5 kg normalt smutsad tvätt.
- 17.24** Rekommenderad dosering för olika vattenhårdhet ska anges tydligt på förpackningen eller i produktbladet (eller liknande).
- 17.25** Frasen "Tänk på miljön: Tvätta med välfylld maskin och följ doseringsanvisningarna." eller liknande text ska finnas tillsammans med doseringsanvisningarna, antingen på förpackningen eller i produktbladet.
- 17.26** Råd om ökad dosering ska anges som avvikelse mot normal dosering.
- Fläckborttagningsmedel och blekmedel som doseras i tvättmaskinen**
- 17.27** Produkten ska, oavsett vattenhårdhet, ge ett bra resultat med högst 40 ml dosering i en maskin för 4-5 kg tvätt.
- 17.28** Frasen "Tänk på miljön: Följ doseringsanvisningarna." eller liknande text ska finnas på förpackningen. Produkter för professionella användare kan istället ha frasen i produktbladet (eller liknande) om det är där doseringsanvisningarna finns.
- Sköljmedel för konsumentbruk**
- 17.29** Produkten ska ge ett bra resultat med högst 20 ml dosering för mjukt vatten och högst 30 ml för hårt vatten, i en maskin för 4-5 kg tvätt.
- 17.30** Rekommenderad dosering för olika vattenhårdhet ska anges tydligt på förpackningen.
- 17.31** Frasen "Tänk på miljön: Följ doseringsanvisningarna." eller liknande text ska finnas på förpackningen.
- 17.32** Råd om ökad dosering ska anges som avvikelse mot normal dosering.
- Sköljmedel för professionella användare**
- 17.33** Produkter som är avsedda både för konsumenter och professionella användare ska uppfylla kraven för konsumentbruk.
- 17.34** Produkten ska ge ett bra resultat med högst 25 ml dosering för mjukt vatten och högst 37,5 ml för hårt vatten, i en maskin för 4-5 kg tvätt.
- 17.35** Rekommenderad dosering för olika vattenhårdhet ska anges tydligt på förpackningen eller i produktbladet (eller liknande).
- 17.36** Frasen "Tänk på miljön: Följ doseringsanvisningarna." eller liknande text ska finnas tillsammans med doseringsanvisningarna, antingen på förpackningen eller i produktbladet (eller liknande).
- 17.37** Råd om ökad dosering ska anges som avvikelse mot normal dosering.

#### **Maskindiskmedel för manuell dosering**

- 17.38** Produkten ska ge ett bra diskresultat med högst 18 g dosering för mjukt vatten och högst 36 g för hårt vatten, i en 12-15 kuverts diskmaskin.
- 17.39** Rekommenderad dosering för olika vattenhårdhet ska anges tydligt på förpackningen. Produkter för professionella användare kan istället ha doseringsanvisningen i produktbladet (eller liknande).
- 17.40** Frasen "Tänk på miljön: Diska med välfylld maskin och följ doseringsanvisningarna." eller liknande text ska finnas på förpackningen. Produkter för professionella användare kan istället ha frasen i produktbladet (eller liknande) om det är där doseringsanvisningarna finns.
- 17.41** Råd om ökad dosering ska anges som avvikelse mot normal dosering.

#### **Maskindiskmedel för automatisk dosering**

- 17.42** Produkten ska ge ett bra diskresultat med högst 1 g aktiv substans per liter diskvätska för mjukt vatten och högst 2 g aktiv substans per liter diskvätska för hårt vatten.
- 17.43** Rekommenderad dosering för olika vattenhårdhet ska anges tydligt på förpackningen eller i produktbladet (eller liknande).
- 17.44** Frasen "Tänk på miljön: Diska med välfylld maskin och följ doseringsanvisningarna." eller liknande text ska finnas tillsammans med doseringsanvisningarna, antingen på förpackningen eller i produktbladet (eller liknande).
- 17.45** Råd om ökad dosering ska anges som avvikelse mot normal dosering.

#### **Handdiskmedel**

- 17.46** Produkten ska ge ett bra resultat med högst 0,5 ml dosering per liter vatten, vid normalt smutsad disk.
- 17.47** Råd om ökad dosering ska anges som avvikelse mot normal dosering.
- 17.48** Frasen "Tänk på miljön: Följ doseringsanvisningarna." eller liknande text ska finnas på förpackningen. Produkter för professionella användare kan istället ha frasen i produktbladet (eller liknande) om det är där doseringsanvisningarna finns.

#### **Mikroorganismbaserade produkter**

- 17.49** Produkten ska vara märkt med sista förbrukningsdatum eller motsvarande.
- 17.50** Detaljerade användarinstruktioner ska finnas på förpackningen. Produkter för professionella användare kan ha instruktionen i produktbladet (eller liknande).
- 17.51** Frasen "Innehåller mikroorganismer" eller liknande text ska finnas på förpackningen och eventuellt förekommande produktblad.
- 17.52** Frasen "Bör ej användas i miljöer där personer med nedsatt immunförsvar vistas" eller liknande text ska finnas på förpackningen och eventuellt förekommande produktblad.

## Motivering till kraven

[17.1-17.48] Krav på dosering och användarinformation ställs för att undvika överdosering och att produkten används på fel sätt. Syftet är att minska miljöbelastningen från kemiska produkter, förpackningsmaterial och transporter. Kraven har satts i nivå med doseringen för de mest koncentrerade produkterna på marknaden.

[17.49-17.50] Mikroorganismbaserade produkter är relativt nya på marknaden. Det är därför viktigt att det finns tydliga instruktioner för hur produkten ska användas, så att överdosering undviks och önskvärd effekt av produkten uppnås.

[17.51] Konsumenten ska ha möjlighet att enkelt göra ett aktivt val om hen vill ha en produkt med mikroorganismer.

[17.52] Riskkategoriseringen baseras på friska människor, varför användning på platser där extra känsliga individer vistas bör undvikas.

## 18 Material i våtservetter

- 18.1** Kraven i detta avsnitt omfattar material i våtservetter och motsvarande produkter. Servetterna får bestå av max 50% syntetfiber från ny råvara. De material som är godkända att använda, samt kraven på dessa finns beskrivna i krav 18.2 till 18.6. Kraven avser både fiberursprung och tillverkningsprocesser. De testmetoder som ska användas för att verifiera att de krav som ställs i detta avsnitt är uppfyllda anges i Bilaga 3: Testmetoder, material i våtservetter.
- 18.2** För processkemikalier gäller att organiska fluorföreningar, ämnen som finns upptagna i bilaga XIV eller XVII till REACH-förordningen (EG) nr 1907/2006, eller är upptagna på Kandidatförteckningen (<http://echa.europa.eu/sv/candidate-list-table>) inte får användas i något steg av framställningen.
- 18.3** *Cellulosa* ska komma från skogsbruk med spårbarhetscertifiering. Minst 30 % av massan ska komma från FSC-certifierad skog. Certifieringen ska vara utförd enligt FSC-standard av kontrollorganisation ackrediterad för FSC, alternativt vara certifierad enligt ISO-guide 65.

Spillmaterial så som sågspån och annat processavfall får användas till massaproduktion, men inte returråvara.

Endast helt klorfria blekmetoder får användas. Optiska vitmedel får användas om de är lättnedbrytbara enligt OECD 301, OECD 310 eller motsvarande test.

Utsläpp till luft vid massaframställning får i medeltal vara maximalt:  
0,7 g svaveldioxid per kg massa och år.  
2 g kväveoxider per kg massa och år.

Halt i det renade avloppsvattnet från massaframställning får i medeltal vara maximalt:  
40 g COD per kg massa och år.  
50 g fosfor per ton massa och år.

- 18.4** *Regenatfibrer* (viskos, lyocell, modal, etc.) ska uppfylla kraven i punkt 18.3 gällande ursprung och massaframställning.

Utsläpp till luft vid produktion av fiber får i medeltal vara maximalt:  
25 g svaveldioxid per kg fiber och år.

Licens eller Materialintyg för Bra Miljöval Textil (Fiber och Beredning) godkänns som verifikat för kraven i detta avsnitt, dock ej krav 18.3 gällande returråvara.

Halt i det renade avloppsvattnet får vid fiberframställning i medeltal vara maximalt:  
0,2 g zink per kg fiber och år.

Lösningsmedel för produktion av regenatfibrer undantas kemikaliekraven i 18.2, men ska då återvinnas till minst 99 %.

Regenatfibrer får framställas i ett slutet system, alternativt genom xanthogenatbaserade viskosprocesser i ett icke slutet system. Kaliumsulfat eller natriumsulfat samt svavelväte ska då återvinnas med minst 80 %

**18.5** *Bomull* ska antingen:

Ha odlats ekologiskt eller komma från karensodling. Certifieringen av odlingen ska vara utförd enligt IFOAM-standard, av kontrollorganisation ackrediterad för IFOAM, alternativt certifierad enligt ISO-guide 65.

Eller:

Ha odlats med ambitionen att minska förbrukningen av bekämpningsmedel, konstgödsel och vatten samt att förbättra levnadsförhållanden för bomullsbönderna enligt kriterier för BCI (Better Cotton Initiative), CmiA (Cotton made in Africa) eller motsvarande kriterier. Sådana kriterier ska vara kontrollerade av ackrediterad organisation.

Endast helt klorfria blekmetoder får användas. Optiska vitmedel får användas om de är lättnedbrytbara enligt OECD 301, OECD 310 eller motsvarande test.

**18.6** Syntetiska fibrer av polyester (PET), polypropen (PP) och Poly Lactic Acid (PLA) får användas i material i våtservetter.

**18.6.1** Polyester (PET)

Vid framställning av polyester undantas kemikaliekraven i 18.2 för lösningsmedel om dessa återvinns till minst 99 %.

Utsläpp av flyktiga organiska föreningar (VOC) under polymerisering får i medeltal vara maximalt 1 g/kg tillverkad polyesterharts och år.

Antimonhalten i polyester får vara maximalt 260 mg/kg, alternativt så ska den extraherbara halten antimon vara maximalt 30 mg/kg.

**18.6.2** Polypropen (PP)

För polypropen får utsläppen i medeltal vara maximalt:  
12 g kväveoxider/kg och år.  
11 g svaveldioxid/kg och år.



### 18.6.3 Poly Lactic Acid (PLA)

Grödor som används för framställning av PLA får inte vara genmodifierade (GMO). Certifieringen ska vara utförd enligt IFOAM-standard av kontrollorganisation ackrediterad för IFOAM, alternativt vara certifierad enligt ISO-guide 65.

Enzym från genmodifierade mikroorganismer tillåts för stärkelseutvinning från grödor. Enzymerna ska dock vara fria från rester av mikroorganismerna som användes i tillverkningen.

Lösningsmedel för produktion av PLA undantas kemikaliekraven i 18.2, men ska då återvinnas till minst 99 %.

Avloppsvatten från utvinning av kolhydrater för jäsning till mjölk-syra och från tillverkning av PLA ska renas med minst 85 % med avseende på COD/TOC

Tillåtna sampolymerer är  $\epsilon$ -kapolakton (CAS 502-44-33) och polyetylen glykol (CAS 25332-68-3).

Om aluminium, zink, tenn och antimon ingår i polymeriseringskatalysatorerna får respektive utsläpp av dessa metaller i renat avloppsvatten i medeltal vara maximalt 0,3 g/kg fiber och år.

Färdig PLA-fiber får maximalt innehålla 4 mg/kg extraherbart tenn respektive 30 mg/kg extraherbart antimon från polymeriseringskatalysatorer eller stabilisatorer.

---

## Motivering till kraven

[18.1] Genom att ställa krav på en viss andel återvunnen eller förnybar råvara begränsas produktens klimatpåverkan.

[18.2] Dessa ämnen har sådana egenskaper att de kan medföra allvarliga och bestående miljö- och hälsoeffekter.

[18.3] Hälso- och miljöfarliga ämnen kan förekomma i massa från returråvara, vilket ofta är svårt att avgöra.

[18.3, 18.5] Klorföreningar är ofta svårnedbrytbara och bioackumulerande samt kan vara hormonstörande.

[18.4, 18.6.3] Zink är klassificerat som mycket giftigt för vattenlevande organismer och kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

[18.3, 18.4] Luftutsläpp av svavel och kväve bidrar till försurning. Kväve bidrar till övergödning och bildning av marknära ozon.

[18.3, 18.6.3] Hög kemisk syreförbrukning (COD) i avloppsvatten kan innebära en belastning för ekosystemet eftersom det leder till syrebrist i vattenmiljön.

[18.3] Fosfor bidrar till övergödning.

[18.4, 18.6.1, 18.6.3] Lösningsmedel med negativa miljö- och hälsoegenskaper kan vara nödvändiga i vissa fiberframställningsprocesser.

[18.6.1] Flyktiga organiska föreningar kan vara ett miljö- och arbetsmiljöproblem.

[18.6.1] Antimontrioxid som allmänt används som en katalysator i polyesterpolymerisering misstänks vara cancerframkallande.

[18.6.3]  $\epsilon$ -kapolakton och polyetylen glykol är lättnedbrytbara och har låg giftighet.

[18.6.3] Många metaller är giftiga och utsläppen begränsas därför.

## 19 Förpackningar

- 19.1** Förpackningen ska bestå av delar som är lätta att ta isär och varje del ska bestå av en och samma materialtyp. Undantagna från detta krav är spraymunstycken, pumpmunstycken och förpackningar av mjukplast som består av fler än ett plastmaterial.
- 19.2** Organiska fluorföreningar, ämnen som är upptagna i bilaga XIV eller XVII till REACH-förordningen (EG) nr 1907/2006, samt ämnen upptagna på Kandidatförteckningen (<http://echa.europa.eu/sv/candidate-list-table>) får inte ingå i förpackningen eller folier runt tabletter och kapslar, i halter överstigande 0,1 vikt %. Om förpackningen består av återvunnet material undantas det återvunna materialet från detta krav.
- 19.3** Plastförpackningar ska vara tillverkade av polyeten (PE), polypropen (PP) eller polyetentereftalat (PET). Licenstagaren ska ha kännedom om andelen förnybar råvara samt andelen återvunnet material i förpackningen. Förnybar råvara får inte komma från oljepalmen (*Elaeis guineensis*).
- 19.4** Etiketter, tätskikt, folie runt tabletter och liknande som består av plast, ska vara tillverkade av polyeten (PE), polypropen (PP) eller polyetentereftalat (PET).
- 19.5** Folie som omger tabletter eller kapslar och som inte avlägsnas före användning ska bestå av polyvinyalkohol (PVA), alternativt av ett material som klarar krav 1.16-1.18 och krav 14.1-14.9.
- 19.6** Plastförpackningar ska vara märkta enligt DIN 6120 eller American SPI. Korkar, spraymunstycken och pumpmunstycken är undantagna från detta krav.
- 19.7** Pappers- och kartongförpackningar, etiketter av papper samt övrigt material som består av papper eller kartong ska till minst 80 % vara tillverkade av träfibrer från returråvara. Om ny råvara används för den resterande delen av pappers- eller kartongförpackningen ska minst 30 % av denna vara FSC-certifierad. Endast helt klorfria blekmetoder får användas.
- 19.8** Metall får inte ingå i förpackningen eller folier runt tabletter och kapslar, med undantag för fjädrar i spray- och pumpmunstycken. Metall får även användas till handtag för hinkar som rymmer 15 liter eller mer, förutsatt att handtaget lätt kan tas av då förpackningen ska återvinnas. Undantag från kravet kan även medges för större förpackningar som ska återanvändas.
- 19.9** Parfym eller andra ingredienser med syfte att tillföra doft får inte ingå i förpackningen eller folier runt tabletter och kapslar.
- 19.10** Nanomaterial får inte ingå i förpackningen eller folier runt tabletter och kapslar.
- 19.11** Produktens tillverkningstillfälle ska kunna spåras genom att datummärkning, batchnummer eller liknande anges på förpackningen.
- 19.12** Förpackningen ska så långt det går anpassas till FTIs (Förpacknings- och Tidningsinsamlingen) rekommendationer för att underlätta återvinning.

Med förpackning avses produktens konsumentförpackning eller motsvarande för professionella användare. Transportförpackningar omfattas inte.

Med nanomaterial avses ett naturligt, oavsiktligt bildat eller avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregerat eller agglomerat och där minst 1 % av partiklarna i antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1-100 nm.

Förpackningen ska vara försedd med en text om hur den ska källsorteras, enligt FTIs rekommendationer för märkning på förpackningar. Om produkten säljs i annat land än Sverige ska respektive lands riktlinjer för återvinning gälla. Om förpackningen består av olika material ska det finnas upplysningar om hur de olika delarna ska återvinnas. Förpackningar som innehåller servetter ska vara försedda med antingen en text eller en symbol som gör det tydligt att servetterna inte får kastas i toaletten.

- 19.13** Produkten får vid försäljning till slutkund endast bestå av en förpackning. Således godkänns exempelvis inte en tub i en kartong.

---

### Motivering till kraven

[19.1] Förpackningar som består av olika delar ska vara enkla att ta isär för att underlätta återvinningen av de ingående materialen. Pumpflaskor underlättar korrekt dosering av flytande produkter och förpackningar i mjukplast kräver mindre förpackningsmaterial än motsvarande i hårdplast.

[19.2] Dessa ämnen har sådana egenskaper att de kan medföra allvarliga och bestående miljö- och hälsoeffekter.

[19.3-19.4] För plasttyperna PE, PP och PET finns väletablerade system för materialåtervinning. Naturskyddsföreningen bedömer inte heller att de är problematiska baserat på ingående monomers miljö- och hälsofarlighet. Jämfört med andra plasttyper (såsom PVC) används få additiv. Då storskaligt producerad palmolja är förknippad med allvarliga konsekvenser för människor och miljö är det viktigt att inte introducera nya användningsområden för råvara från oljepalmen.

[19.5] Tabletter och kapslar minskar risken för överdosering. En skyddande folie ger en säkrare hantering av produkten. Polyvinylalkohol (PVA) är godkänt att använda bl.a. som tablettdragning för läkemedel och bedöms därmed uppfylla höga krav med avseende på människors hälsa. PVA är en av få syntetiska polymerer som anses nedbrytbar i miljön, även om de faktiska förhållandena gör att nedbrytningen är begränsad.

[19.6] För att underlätta sortering av plasten vid återvinning används plastmärkningen DIN 6120 och American SPI.

[19.7] Användning av returråvara samt klorfria blekmetoder minskar klimatpåverkan och miljöbelastningen från massa- och pappersindustrin och skogsavverkning.

[19.8] Metall i förpackningar och folier begränsas eftersom nyframställning av i synnerhet aluminium är mycket energikrävande.

[19.9-19.10] Naturskyddsföreningen anser att doftande ämnen och nanomaterial inte har någon väsentlig funktion i förpackningar och folier. För att inte bidra till onödigt miljöbelastning tillåts de därmed inte.

[19.11] Produktens tillverkningsstillfälle ska kunna spåras för att kunna kontrollera överensstämmelse med gällande kriterier.

[19.12] Återvinning sparar naturresurser och begränsar produkters klimatpåverkan. Kravet ställs för att underlätta återvinning. Nedspolade servetter är ett problem eftersom de orsakar stopp i pumpar och reningsverk.

[19.13] Kravet ställs för att minska användningen av förpackningsmaterial.

## Bilaga 1: Hormonstörande ämnen

Ingående ingredienser får inte innehålla något av nedanstående ämnen:

### Ämnen upptagna på SIN-listan 2.0

Kemiskt ämne	CAS-nummer
3-benzylidene camphor	15087-24-8
4-methylbenzylidene camphor	36861-47-9
4-nitrophenol	100-02-7
4,4'-dihydroxybenzophenone	611-99-4
Benzophenone-1	131-56-6
Benzophenone-2	131-55-5
Benzophenone-3	131-57-7
Butylparaben	94-26-8
Dicyclohexyl phthalate (DCHP)	84-61-7
Diethyl phthalate (DEP)	84-66-2
Dihexyl phthalate (DHP)	84-75-3
Ethylhexyl methoxycinnamate	5466-77-3
Metam natrium	137-42-8
Methyl tertiary butyl ether (MTBE)	1634-04-4
Pentachlorophenol	87-86-5
Perchloroethylene	127-18-4
Propylparaben	94-13-3
Quadrosilan	33204-76-1
Resorcinol	108-46-3
Tert-butylhydroxyanisole (BHA)	25013-16-5
Thiram	137-26-8
Zineb	12122-67-7

**Ämnen upptagna på SIN-listan i oktober 2014 p.g.a. hormonstörande egenskaper**

Kemiskt ämne	CAS-nummer
Bisphenol S (BPS)	80-09-01
Bisphenol F (BPF)	620-92-8
Di-n-octyl phthalate (DNOP)	117-84-0
Diisodecyl phthalate (DIDP)	68515-49-1, 26761-40-0
Diundecyl phthalate (DUDP)	3648-20-2
Tribromophenol	118-79-6
Butylated hydroxytoluene (BHT)	128-37-0
Ziram	137-30-4
Carbon disulphide	75-15-0
Triphenyl phosphate	115-86-6

## Bilaga 2: Säkerhetsfaktor

För ämnen där det saknas data för kronisk akvatisk toxicitet för alg, kräftdjur och fisk ska en säkerhetsfaktor (SF) användas. Det lägsta  $LC_{50}/EC_{50}/IC_{50}$ -värdet eller  $NOEC/EC_x$ -värdet divideras med en säkerhetsfaktor, som varierar i storlek beroende på hur mycket data som finns tillgänglig.

För ämnen där det helt saknas data för kronisk akvatisk toxicitet eller där inget av kraven i tabellen nedan uppfylls, ska en säkerhetsfaktor på 100 appliceras på det lägsta  $LC_{50}/EC_{50}/IC_{50}$ -värdet.

För ämnen med befintliga data för kronisk akvatisk toxicitet kan en lägre säkerhetsfaktor användas förutsatt att något av villkoren i nedanstående tabell är uppfyllda. Säkerhetsfaktorn ska alltid appliceras på det lägsta  $NOEC/EC_x$ -värdet, förutsatt att det inte finns ett  $LC_{50}/EC_{50}/IC_{50}$ -värde som är lägre än det lägsta  $NOEC/EC_x$ -värdet, då ska istället detta användas.

### Användning av säkerhetsfaktor (SF) för att beräkna kronisk akvatisk toxicitet utifrån befintliga data

Befintlig data för kronisk akvatisk toxicitet	SF
Ingen data från kroniskt toxicitetstest.	100
Ett $NOEC/EC_x$ från kroniskt toxicitetstest (fisk eller kräftdjur), där data kommer från den trofiska nivå som har det lägsta $LC_{50}/EC_{50}/IC_{50}$ -värdet.	10
Två $NOEC/EC_x$ från kroniskt toxicitetstest (alg och/eller kräftdjur och/eller fisk), där data inte finns för den trofiska nivå som har det lägsta $LC_{50}/EC_{50}/IC_{50}$ -värdet.	10
Två $NOEC/EC_x$ från kroniskt toxicitetstest (alg och/eller kräftdjur och/eller fisk), där data finns för den trofiska nivå som har det lägsta $LC_{50}/EC_{50}/IC_{50}$ -värdet.	5

## Bilaga 3: Testmetoder, material i våtservetter

Parameter	Avsnitt i kriterierna / Avser/ Krav	Testmetoder
Svaveldioxid (SO <sub>2</sub> )	18.3/ luftutsläpp vid massaframställning/ 0,7 g/kg massa och åroch år	Alt.1: Automatiskt med SS-ISO 7935 eller EPA Method 6 Alt. 2: Våtkemiskt med ISO 7934/ Amd 1, ISO 11632, eller EPA Method 6
	18.4/ luftutsläpp vid fiberframställning/ 25 g/kg fiber och år	
	18.6.2/ utsläpp vid produktion av PP/ < 11 g/kg och år	
Kväveoxider (NO <sub>x</sub> )	18.3/ luftutsläpp vid massaframställning/ 2 g/kg massa och år	Alt.1: Automatiskt med EPA Method 7 Alt.2: Våtkemiskt med ISO 11564-Cor 1 eller EPA Method 7.
	18.6.2/ utsläpp vid produktion av PP/ < 12 g/kg och år	
COD	18.3/ utsläpp till vatten vid massaframställning/ 40 g/kg massa och år	ISO 6060
Fosfor (P)	18.3/ utsläpp till vatten vid massaframställning/ 50 g/ton massa och år	SS-EN ISO 15681-1
Zink (Zn)	18.4/ utsläpp till vatten vid fiberframställning/ 0,2 g/kg fiber och år	ISO 8288
	18.6.3/ utsläpp i renat avloppsvatten/ < 0,3 g/kg och år	
Aluminium (Al)	18.6.3/ utsläpp i renat avloppsvatten/ < 0,3 g/kg och år	ISO 8288
Tenn (Sn)	18.6.3/ utsläpp i renat avloppsvatten/ < 0,3 g/kg och år	ISO 8288
	18.6.3/ extraherbar mängd tenn i fiber/ < 4 mg/kg	SS-EN ISO 16711-2
Antimon (Sb)	18.6.3/utsläpp i renat avloppsvatten/ < 0,3 g/kg och år	ISO 17378-1, ISO 17378-2 eller motsvarande
	18.6.1/ totalhalt antimon / < 260 mg/kg	SS-EN 16711-1
	18.6.1, 18.6.3/ extraherbar mängd antimon/ < 30 mg/kg	Oeko-Tex Standard 100 eller SS-EN 16711-2
Flyktiga organiska föreningar (VOC)	18.6.1/ utsläpp VOC till luft/ 1 g/kg polyesterharts och år	SS-EN 12619 eller EPA Method 21
COD/TOC	18.6.3/ rening avloppsvatten/ > 85 %	COD enl. ISO 6060 TOC enl. ISO 8245

Naturskyddsföreningen är en ideell miljöorganisation med kraft att förändra. Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot, skapar lösningar samt påverkar politiker och myndigheter såväl nationellt som internationellt. Föreningen har ca 226 000 medlemmar och finns i lokalföreningar och länsförbund över hela landet. Välkommen att bli medlem, skänka en gåva eller bli företagssponsor.

PG 90 19 09-2

Naturskyddsföreningen,  
Första Långgatan 28 B  
413 27 Göteborg

+46 (0)8 702 65 00  
[www.naturskyddsföreningen.se](http://www.naturskyddsföreningen.se)



Naturskyddsföreningen